

Η γκάφα με τα Μάρμαρα του Παρθενώνα, το κεφάλαιο «Ιμια», η απομάκρυνση Λαλιώτη, ο «πρωινός καφές» στο Μαξίμου και το στέγαστρο Καλατράβα

Ποικίλες αντιδράσεις έχει προκαλέσει ο απολογισμός Σημίτη.

Τι θυμάται και τι ξεχνά ο συγγραφέας Σημίτης

«Ξέχασε» ο Κώστας Σημίτης στο βιβλίο του, που επίσημα παρουσιάζει σήμερα, να αναφερθεί στην γκάφα, που έκανε το γύρο του κόσμου, σχετικά με την off the record συνομιλία που είχε προεκλογικά με τον Βρετανό πρωθυπουργό για την επιστροφή των γλυπτών του Παρθενώνα.

Της Νικολέτας Δρούγκας

Ούτε λέξη δεν περιέχει το βιβλίο του κ. Κ. Σημίτη για το ατυχές περιστατικό της τηλεοπτικής μετάδοσης εμπιστευτικής συνομιλίας του με τον Τόνι Μπλερ για την επιστροφή των Μαρμάρων του Παρθενώνα.

Μολονότι ο πρώην πρωθυπουργός αναφέρεται διεξοδικά στην επιχείρηση επιστροφής των Μαρμάρων και έκθεσής τους στο Νέο Μουσείο της Ακρόπολης, αποφεύγει περίτεχνα να μνημονεύσει το περιστατικό που έδωσε τότε αφορμή για έντονα καυστικά σχόλια.

Υπενθυμίζεται ότι η τηλεοπτική κάμερα -αλλά και το μικρόφωνο- είχε τότε «συλλάβει» τον κ. Σημίτη να ζητά από τον κ. Μπλερ να προωθήσει το ζήτημα των Μαρμάρων, επισημαινώντας ούτε λίγο ούτε πολύ ότι κάτι τέτοιο θα ενίσχυε την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, εν όψει των εθνικών εκλογών που πλησίαζαν.

Αντ' αυτού, ο κ. Σημίτης αναφέρεται σε μια άλλη επίσκεψή του στο Λονδίνο, όταν χρησιμοποίησε ως επιχείρημα για την επιστροφή των Μαρμάρων τη βιογραφία του λόρδου Βύρωνα, ο οποίος είχε εναντιωθεί στον Ελγιν και τη μεταφορά των γλυπτών στην Αγγλία.

Τρομοκρατία

Ζήτημα χρόνου ήταν η εξάρθρωση της «17N», ακόμα και πριν από την έκρηξη της 29ης Ιουνίου 2002 στον Πειραιά, γράφει στο βιβλίο του ο κ. Σημίτης. Όπως υποστηρίζει, η έκρηξη δρομολόγησε την εξάρθρωση της οργάνωσης επειδή είχε ήδη γίνει η απαραίτητη προεργασία. Ενώ αποκαλύπτει ότι, τον Μάρτιο του ίδιου έτους, ο τότε υπουργός Δημόσιας Τάξης Μ. Χρυσόχοιδης του είχε πει ότι: «Σε περίπτωση που συμβεί νέο τρομοκρατικό χτύπημα, υπάρχουν πια οι δυνατότητες να εντοπίσουμε τα ίχνη των δραστών».

Στέγαστρο Καλατράβα

Στο ξεχωριστό κεφάλαιο του βιβλίου για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, η αναφορά στο στέγαστρο Καλατράβα αναπόφευκτα τραβάει το βλέμμα του αναγνώστη, δεδομένου ότι τις τελευταίες ημέρες έχουν δει το φως της δημοσιότητας σημαντικά προβλήματα της κατασκευής.

Ο κ. Σημίτης υπερασπίζεται πλήρως την επιλογή του συγκεκριμένου έργου. Τονίζει ειδικότερα ότι το στέγαστρο Καλατράβα ήταν απόφαση της κυβέρνησης και προσθέτει: «Πιστεύω ότι σωστά κρίναμε, οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας όφειλαν να αποκτήσουν ένα σύγχρονο διακριτό χαρακτηριστικό. Το στέγαστρο ανέδειξε την Αθήνα και θα κρημιεύσει για την προβολή της χώρας».

Δεν γίνεται όμως καμία αναφορά για το κόστος του έργου, το οποίο έχει θεωρηθεί αρκετά υψηλό.

Αίσθηση πάντως προκαλεί η ειδική μνεία που κάνει ο πρώην πρωθυπουργός στη δράση του Ευάγγελου Βενιζέλου από το πόστο του υπουργού Πολιτισμού. Ο κ. Σημίτης ουσιαστικά πλέκει το εγκώμιο του κ. Βενιζέλου, αφού λέει ότι: «Η οκταετία και οι Ολυμπιακοί Αγώνες έδωσαν, χάρη στη δράση των υπουργών Πολιτισμού, ιδίως του κ. Βενιζέλου, αλλά και ορισμένων στελεχών, όπως της

Καμία αναφορά στο βιβλίο για το γνωστό... ατυχές περιστατικό με τον Μπλερ.

«Πρότεινα στον Κώστα Λαλιώτη να αναλάβει κυβερνητική θέση... Δεν τη δέχτηκε»

«Ο Βενιζέλος έδωσε νέα αίγλη στο υπουργείο Πολιτισμού»

«Ακριτομυθίες από κάποιους που ήθελαν έτσι να αναβαθμίσουν το ρόλο τους»

κυρίας Μενδώνη, μια νέα αίγλη στο υπουργείο Πολιτισμού και γέννησαν ενδιαφέρον για τον πολιτισμό σε όλο και περισσότερες κοινωνικές ομάδες». Ωστόσο η αναφορά αυτή δεν φαίνεται να ήταν αρκετή για να αποσπάσει σαφή θετική στάση του κ. Βενιζέλου για το βιβλίο, δεδομένου ότι σε προχθεσινές δηλώσεις του ο πρώην υπουργός κράτησε αποστάσεις από τα γραφόμενα του Κώστα Σημίτη.

Ισορροπίες για Λαλιώτη

Πρέπει να σημειωθεί πάντως ότι οι ξεκάθαρα θετικές ή αρνητικές αναφορές σε πρόσωπα δεν είναι συχνές στο βιβλίο Σημίτη. Οι περισσότερες

Οργισμένες αντιδράσεις από τους Λυμπέρη και Κουρή

Ο ναύαρχος ε.α. Χρήστος Λυμπέρης.

Επίθεση κατά μέτωπο εξαπολύει ο ναύαρχος ε.α. Χρήστος Λυμπέρης στον Κώστα Σημίτη, με αφορμή τα όσα γράφει ο τελευταίος για την κρίση των Ιμίων. Ο κ. Λυμπέρης σε δήλωσή του αναφέρει ότι: «Ενώ κλυδωνίων δεινών προβλημάτων χειμάζει την χώρα, ο επί οκταετία κυβερνήτης του σκάφους εμφανίζεται ως αμέτοχος, αναμάρτητος, αλάθτος. Ο Ντε Γκολ γράφει στα απομνημονεύματά του: 'Μόνο ανόητοι υποστηρίζουν ότι δεν διαπράττουν λάθη'. Το Πολεμικό Ναυτικό, εναντίον του οποίου τόσο αβασάνιστα και άδικα βάλλει ο κ. Σημίτης, στις παραδόσεις του συμπεριλαμβάνει: 'Ο κυβερνήτης μοιράζει τις επιτυχίες στο πλήρωμά του και κρατάει για τον εαυτό του τις αποτυχίες'.

«Κατανόω την αγωνία και την ανάγκη του κ.

Λακωνικά αναφέρεται ο Κώστας Σημίτης στην απομάκρυνση Λαλιώτη.

Εγκωμιαστικά λόγια για τον Κωστή Στεφανόπουλο από τον πρώην πρωθυπουργό.

από τις αρνητικές έχουν ήδη δει το φως της δημοσιότητας και αφορούν κυρίως τους Λυμπέρη και Αραβή στο ζήτημα του χειρισμού της κρίσης των Ιμίων.

Πέραν αυτών, ενδιαφέρον προκαλεί η λακωνικότητα με την οποία αναφέρεται ο κ. Σημίτης στον Κώστα Λαλιώτη και την απομάκρυνσή του από τη θέση του γραμματέα του ΠΑΣΟΚ. Εξηγώντας ότι είχε αποφασίσει να ορίσει ένα συνολικό νέο Εκτελεστικό Γραφείο για να ενισχύσει τη δυναμική της ανανέωσης, σημειώνει: «Πρότεινα λοιπόν στο γραμματέα της Κ.Ε. κ. Κ. Λαλιώτη να αναλάβει κυβερνητική θέση. Δεν τη δέχτηκε».

Άριστα σχόλια για τον Κωστή

Αντίθετα, μόνο κολακευτικά σχόλια και θετικές αναφορές επιφυλάσσει ο κ. Σημίτης για τον πρώην Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλο.

Κάνει λόγο για μια σχέση άριστης συνεργασίας

«με στόχο την άψογη λειτουργία του πολιτεύματος, την ομαλότητα στην πολιτική ζωή και την ισχυροποίηση της Ελλάδας στις διεθνείς της σχέσεις».

Επισημαίνει επίσης ότι οι δύο άνδρες είχαν τακτικές συναντήσεις μία φορά το μήνα, που γίνονταν πάντα σε φιλικό κλίμα, χωρίς τριβές ή διαφωνίες. Υπερασπίζεται πλήρως και τις πρωτοβουλίες και τις δημόσιες τοποθετήσεις του κ. Στεφανόπουλου, υποστηρίζοντας ότι με τον τρόπο αυτό «απέκτησε μεγάλο ηθικό κύρος και ένα ρόλο που δεν μπορεί να διατυπωθεί σε νομικούς κανόνες, αλλά για τον οποίο υπάρχει πραγματική ανάγκη».

Ο πρωινός καφές

Ως αιχμές προς ορισμένα από τα στελέχη των κυβερνήσεων του μπορούν να εκληφθούν ορισμένες αναφορές του πρώην πρωθυπουργού σχετικά με τις πρωινές συναντήσεις στο Μέγαρο Μαξίμου και γενικότερα το μοντέλο λειτουργίας της κυβέρ-

νησης που ακολουθούσε.

Ο κ. Σημίτης σπεύδει να επισημανεί ότι οι φήμες που είχαν δει το φως της δημοσιότητας, ότι στον λεγόμενο «πρωινό καφέ» της Δευτέρας λαμβάνονταν αποφάσεις για όλα τα σημαντικά θέματα ερήμην των υπουργών, ήταν ανακριβείς. «Η πραγματικότητα ήταν πολύ διαφορετική», αναφέρει και εξηγεί: «Στον 'πρωινό καφέ' συζητούσα το πρόγραμμά μου για την εβδομάδα. Με πληροφορούσαν επίσης ο υπουργός και ο υφυπουργός Τύπου και ΜΜΕ για τα τρέχοντα ζητήματα και τα πιθανά προβλήματα κατά την εβδομάδα. Ήταν μια συνάντηση προγραμματισμού, όπως συμβαίνει σε κάθε σοβαρό οργανισμό».

Μια εικόνα όμως δεν δημιουργείται τυχαία, συνεχίζει ο κ. Σημίτης και αποδίδει τη φημολογία για τον «πρωινό καφέ» στις «ακριτομυθίες ορισμένων που συμμετείχαν κατά καιρούς σ' αυτές τις συναντήσεις και οι οποίοι ήθελαν έτσι να αναβαθμίσουν το ρόλο τους».

Δεν λείπουν όμως και τα δικτικά σχόλια που έχουν ως ειδικότερο στόχο τα στελέχη των κυβερνήσεων Σημίτη που είχαν την εμπειρία της συμμετοχής στις πρώτες κυβερνήσεις Ανδρέα Παπανδρέου. Μερικοί από αυτούς θεωρούν ότι υποβαθμίζονται από το σύστημα ισότιμης λειτουργίας του υπουργικού συμβουλίου, εκτιμά ο κ. Σημίτης, και για το λόγο αυτό τον πίεζαν να τους συναντά και να τους συμβουλευτεί κατ' ιδίαν. «Αν όμως συμμεριζόμουν αυτή την άποψη, η κυβέρνηση θα αδρανούσε από τις πρώτες κιόλας εβδομάδες της πρώτης τετραετίας», σχολιάζει.

Τροπολογίες

Τέλος, άλλο ένα σημείο που κινεί το ενδιαφέρον του αναγνώστη είναι η αναφορά του Κώστα Σημίτη στο νομοθετικό έργο των κυβερνήσεων του και ειδικότερα στις τροπολογίες. Μπορεί να μη γίνεται καμία αναφορά στην περιβόητη τροπολογία Πάττα, ωστόσο παίρνει τη θέση ότι πολλά προβλήματα δημιουργήθηκαν από τροπολογίες βουλευτών. Αντίθετα, για τις υπουργικές τροπολογίες υποστηρίζει ότι υπήρχε μεθοδευμένος έλεγχος και ότι οι ρυθμίσεις της τελευταίας στιγμής είχαν ουσιαστικά εξαφανιστεί. Ως χαρακτηριστικό περιστατικό με προβληματική βουλευτική τροπολογία αναφέρει μάλιστα το υπέρτατο ρύθμιση του 2001 σχετικά με τις αμοιβές των δικηγόρων να παράσσει στην υπογραφή των συμβολαίων. Ο πρώην πρωθυπουργός παραδέχεται ευθέως ότι αντί να «περάσει» η εισήγηση της κυβέρνησης για μείωση της αμοιβής, τελικώς «πέρασε» ρύθμιση που έδινε στους δικηγόρους ακόμα μεγαλύτερο όφελος. Ο κ. Σημίτης σχολιάζει λακωνικά την έκβαση αυτή: «Η πίεση των Δικηγορικών Συλλόγων στους δικηγόρους βουλευτές όλων των κομμάτων απέδωσε».

Το βιβλίο του Κώστα Σημίτη παρουσιάζεται σήμερα στο Μουσείο Μπενάκη.

Τι απαντούν στον πρώην πρωθυπουργό οι δύο απόστρατοι αρχηγοί

Σημίτη να απολογηθεί για τα πεπραγμένα και για τις πολλές άτυχες στιγμές του. Όμως, συνιστά έλλειψη πολιτικής υπευθυνότητας και δη σε περίοδο δοκιμασιών για τον τόπο, για τις οποίες φέρει ευθύνες ο ίδιος, να επιτίθεται και μάλιστα ασίκως στο θεομώ των Ενόπλων Δυνάμεων.

Η ενέργειά του αυτή υπονομεύει την εθνική ενότητα, που τόσο αναγκαία είναι, και ικανοποιεί τον αντίπαλο.

Για την κρίση του '96 έχω εκφράσει τη γνώμη μου στα βιβλία 'Εθνική Στρατηγική - Χειρισμός Κρίσεων' και 'Πορεία σε ταραγμένες θάλασσες'. Η αλήθεια των γραφομένων δεν αμφισβητήθηκε.

Το 1996 είχα προτείνει τη συγκρότηση κοινοβουλευτικής επιτροπής για την ανάλυση της

κρίσης, επειδή πιστεύω ότι είναι άστοχο και επικίνδυνο για την εθνική ασφάλεια η καταφυγή σε τηλεοπτικές αναλύσεις».

Ο κ. Λυμπέρης στη δήλωσή του αναφέρει, επίσης, ότι: «Το ηθικό και η ετοιμότητα των Ενόπλων Δυνάμεων ήταν σε υψηλό βαθμό στην κρίση του 1996 όπως και του 1987. Αυτό δεν αμφισβητείται από αυτούς που έχουν γνώση των δεδομένων, που έζησαν τα γεγονότα. Όλοι πηγαίναμε να εκτελέσουμε την αποστολή μας με τα μέσα που είχαμε στη διάθεσή μας, εμπνεόμενοι από τον όρκο μας. Η θυσία των τριών στελεχών του Π.Ν. το απέδειξε».

Όσον αφορά τη μη παραίτησή του στις 8 Φεβρουαρίου υποστηρίζει: «Η στάση μου υπαγορεύθηκε επειδή ο κ. Σημίτης επέμενε να εξισώνει την παραίτηση με αποδοχή ευθύνες

των Ενόπλων Δυνάμεων για τη λύση που κατέληξε. Ιδιαίτερως, μου ζήτησε να το πράξω για να διευκολύνω πολιτικά την κυβέρνηση. Τότε του απάντησα: 'Εγώ τέτοια ατιμία σε βάρος των Ενόπλων Δυνάμεων δεν την κάνω. Έχετε όλη την ευχέρεια να αποφασίσετε την αποστρατεία μου».

Αιχμηρή είναι και η δήλωση του Επίτιμου Αρχηγού ΓΕΕΘΑ, πτέρarquου Νίκου Κουρή, για το βιβλίο του κ. Σημίτη και για τα όσα γράφει για τη νύχτα των Ιμίων. Συγκεκριμένα ο κ. Κουρή αναφέρει ότι: «Η δημοσίευση του βιβλίου του κ. Σημίτη βλάπτει σοβαρά τη χώρα τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τις πασιζωτικές αναφορές του για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων».

B. ΓΟΥΛΑΣ